

Lieta C-919/19**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2019. gada 16. decembris

Iesniedzējtiesa:*Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2019. gada 22. oktobris

Prasītāja:*Generálna prokuratúra Slovenskej republiky* [Slovākijas Republikas Ģenerālprokuratūra]**Cits lietas dalībnieks:**

X.Y.

Najvyšší súd

[..]

Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa)*RĪKOJUMS**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) [..] [palātas sastāvs] krimināllietā pret notiesāto **X.Y.** [..] par sevišķi smagu noziegumu – laupīšanu Čehijas Republikas Kriminālkodeksa 173. panta 1. punkta un 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, 2019. gada 22. oktobra slēgtā tiesas sēdē Bratislavā

izdeva rīkojumu:

Atbilstoši [*Trestný poriadok*] (Kriminālprocesa kodekss) 318. panta 1. punktam pēc analogijas un kopsakarā ar 244. panta 4. punktu **apturēt tiesvedību** par tāda sprieduma atzīšanu un izpildi, ko 2017. gada 18. jūlijā pasludinājusi *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) [..] [lietas Nr.] saistībā ar spriedumu, ko 2009. gada 26. februārī pasludinājusi *Vrchní soud v Praze* (Augstā

tiesa Prāgā, Čehijas Republika) [...] [lietas Nr.], ar kuriem X.Y. tika notiesāts par sevišķi smagu noziegumu – laupīšanu – Čehijas Republikas Kriminālprocesa 173. panta 1. punkta un 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē ar brīvības atņemšanas sodu uz astoņiem gadiem slēgta tipa cietumā, un **iesniegt Eiropas Savienības Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu** par 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 2. punkta, kā arī 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju Padomes Pamatlēmumā 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā, (OV L 327, 5.12.2008) redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV L 81, 27.3.2009) (turpmāk tekstā – “pamatlēmums”).

Pamatojums

(1) Ar 2018. gada 17. maija spriedumu [...] [lietas Nr.] *Krajský súd v Košiciach* (Apgabaltiesa Košicē, Slovākija, turpmāk tekstā – “apgabaltiesa”), pamatojoties uz *zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii [oriģ. 2. lpp.] a o zmene a doplnení zák. č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení účinnom do 31. decembra 2019* (Likums Nr. 549/2011 par spriedumu, kas paredz brīvības atņemšanas sodu Eiropas Savienībā, atzīšanu un izpildi un par grozījumiem likumā Nr. 221/2006 par brīvības atņemšanas soda izpildi, redakcijā, kas bija piemērojama līdz 2019. gada 31. decembrim, turpmāk tekstā – “likums Nr. 549/2011”) 15. panta 1. punktu un 17. panta 1. punktu, nolēma atzīt un izpildīt spriedumu, ko 2017. gada 18. jūlijā pasludinājusi *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) [...] [lietas Nr.] saistībā ar spriedumu, ko 2017. gada 20. oktobrī pasludinājusi *Vrchní soud v Praze* (Augstā tiesa Prāgā, Čehijas Republika) [...] [lietas Nr.], ar kuriem X.Y. tika notiesāts par sevišķi smagu noziegumu – laupīšanu Čehijas Republikas Kriminālkodeksa 173. panta 1. punkta un 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē ar brīvības atņemšanas sodu uz astoņiem gadiem slēgta tipa cietumā. Tāpat saskaņā ar [*Trestný zákon*] (Kriminālkodekss) 48. panta 4. punktu notiesātā persona tika nodota soda izciešanai daļēji slēgtā cietumā.

(2) Notiesātais X.Y. atbilstošajā termiņā iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu, un tā pamatojumā viņš galvenokārt norādīja, ka visa viņa ģimene (sieva, divas meitas, znots un mazdēls) dzīvo un strādā Pilzenē un ka ik mēnesi viņa ģimenes locekļi viņu apmeklē brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā. Viņam neesot nekādu kontaktu ar dēlu un pusbrāli, kuri dzīvo Slovākijas Republikas teritorijā, jo viņš esot konfliktā ar viņiem. Tāpat viņš uzsvēra, ka viņa vecāki jau ir miruši, un tādēļ Slovākijā viņam neesot nekādu ģimenes saikņu, ne arī kādu citu tuvu cilvēku. Viņš arī apgalvo, ka, pārceļoties uz Slovākiju, viņš zaudētu kontaktus ar ģimeni, kurai turklāt nav kur atgriezties Slovākijā, bet Čehijas Republikā (viņa ģimenei) ir jumts virs galvas un darbs. Šo iemeslu dēļ

notiesātais X.Y. lūdz noteikt brīvības atņemšanas soda izpildi Čehijas Republikā, pievienojot apelācijas sūdzībai dzīvokļa Pilzenē īres līguma kopiju.

(3) Ar 2018. gada 28. augusta rīkojumu [...] [lietas Nr.] *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) (turpmāk tekstā – “Augstākā tiesa”), pamatojoties uz [*Trestný poriadok*] (Kriminālprocesa kodekss) 318. panta 1. punktu pēc analogijas un kopsakarā ar 244. panta 4. punktu, apturēja tiesvedību lietā par sprieduma atzīšanu un izpildi līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa pasludinās spriedumu par viņa agrāk iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurš tika iesniegts lietā Nr. 2 *Urto 1/2018* (tiesvedībā Tiesā – lieta C-495/18) ar līdzīgiem faktiskiem apstākļiem.

(4) Ņemot vērā, ka lietā, ko Augstākā tiesa izskatīja ar Nr. 2 *Urto 1/2018*, *Krajský soud v Ústí nad Labem* (Apgabaltiesa Ūstos pie Labas, Čehijas Republika) atsauca apliecināto dokumentu, kas izsniegts, pamatojoties uz pamatlēmuma 4. pantu, un līdz ar to ar 2019. gada 1. oktobra rīkojumu Tiesa izbeidza tiesvedību pirms sprieduma taisīšanas par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-495/18, Augstākā tiesa minētajā lietā ar 2019. gada 22. oktobra rīkojumu (lieta Nr. 2 *Urto 5/2018*), pamatojoties uz [*Trestný poriadok*] (Kriminālprocesa kodekss) 318. panta 2. punktu *per analogiam* nolēma atjaunot apturēto tiesvedību. Tomēr tā arī secināja, ka šajā lietā ir jāvērsas Tiesā ar jaunu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu turpinājumā norādīto iemeslu dēļ. **[oriģ. 3. lpp.]**

(5) 2018. gada 12. februārī apgabaltiesa saņēma apliecināto dokumentu, ko, pamatojoties uz pamatlēmuma 4. pantu, *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) izsniedza kopā ar iepriekš [(1) punktā] minētajiem spriedumiem, ar kuriem, pamatojoties uz Čehijas Republikas Kriminālkodeksa 173. panta 1. punktu un 2. punkta b) apakšpunktu, X.Y. tika notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu uz astoņiem gadiem slēgta tipa cietumā. Saskaņā ar minētā apliecināšā dokumenta g) daļu spriedumi un apliecinātais dokuments tika pārsūtīti uz Slovākijas Republiku kā izpildes valsti, jo izdevējiestāde secināja, ka ar piespriedtā soda izciešanu izpildes valstī tiks sasniegts mērķis veicināt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju, jo izpildes valsts ir notiesātās personas valstspiederības valsts, kurā tā dzīvo. Turklāt no apliecināšā dokumenta [d) daļas 4. punkta un l) daļas] izriet, ka notiesātais kopā ar sievu ieradās uz Čehijas Republiku piecus mēnešus pirms nozieguma izdarīšanas, īsu laikposmu strādājis uzņēmumā X. Pilzenē, tomēr viņa darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas un nozieguma izdarīšanas brīdī viņš bijis bezdarbnieks. Sākotnēji Čehijas Republikā viņš uzturējies darbinieku viesnīcā un pēc tam īsu laikposmu kopā ar ģimeni – īrētā dzīvoklī. *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) uzskata, ka notiesātā sociālā rehabilitācija vieglāk tiks sasniegta Slovākijā, jo viņš ir tās pilsonis, Slovākijā ir dzīvojis visu savu dzīvi un tāpat tur ir deklarēta viņa pastāvīgā dzīvesvieta. Atbilstoši *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) norādītajam Čehijas Republikā viņam neesot pastāvīgās dzīvesvietas, jo pirms nozieguma izdarīšanas viņš tās teritorijā ir dzīvojis pavisam īsu laikposmu, kurā nav izveidojis nekāda profesionālas, kultūras vai sabiedrības

saiknes, uzturēšanās iespēju Čehijas Republikā nav izmantojis pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā un tālab, lai tajā izveidotu sev bāzi, ko varētu atzīt par pastāvīgo dzīvesvietu, kur varētu dzīvot viņa ģimene. Turpretī viņš izmantojis uzturēšanos Čehijas Republikā, lai izdarītu ar vardarbību saistītu noziegumu pavisam neilgi pēc ierašanās. *Krajský soud v Plzni* (Apgabaltiesa Pilzenē, Čehijas Republika) ieskatā, apstākļi, ka Čehijas Republikas teritorijā uzturas notiesātās personas bērni, kuri arī ir Slovākijas Republikas pilsoņi un kuri jebkurā brīdī var atgriezties tās teritorijā, arī neietekmē šķēršļa rašanos notiesātās personas “pastāvīgajai dzīvesvietai” Čehijas Republikas teritorijā, kas liedz iespēju viņu nodot.

(6) Notiesātais X.Y. savā nostājā par viņa nodošanu norādīja, ka Slovākijā viņam ir tikai pusbrālis, ar kuru viņam nav kontaktu, ka pēc atbrīvošanas palīks Čehijas Republikā konkrētajā adresē Pilzenē, kur viņam ir īslaicīgas uzturēšanās vieta un kur viņam ir bērni un mazbērni, kuri nevarētu viņu apmeklēt un zaudētu ar viņu kontaktus.

(7) Atbilstoši Slovākijas Republikas pilsoņu reģistra datiem notiesātais X.Y. [...] ir Slovākijas Republikas pilsonis, un no 1998. gada 4. augusta viņa pastāvīga dzīvesvieta ir reģistrēta **[oriģ. 4. lpp.]** komūnā *Mníšek Nad Hnilcom* [Mnišeka pie Hnilcēm] [...], *Gelnica* [Gelnicas] novadā. No *Obvodné oddelenie Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi* (Policijas reģionālais departaments *Spišska Nova Ves*, Slovākija) 2018. gada 5. marta ziņojuma izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs vispār neparādās minētajā komūnā, ne ar vienu neuztur kontaktus un jau apmēram piecus gadus kopā ar ģimeni atrodas Francijā. Saskaņā ar komūnas *Mníšek nad Hnilcom* priekšsēdētāja ziņojumu notiesātajam X.Y. šajā komūnā ir reģistrēta viņa pastāvīgā dzīvesvieta [...] [adrese], tomēr šajā adresē dzīvo tikai dēls [...] kopā ar savu vecmāti X.Y., kura norādījusi, ka viņas meita X. (apelācijas sūdzības iesniedzēja sieva) kopā ar abām meitām visdrīzāk dzīvo Čehijas Republikā, bet ar viņu kontaktus neuztur. Šobrīd notiesātais X.Y. izcieš brīvības atņemšanas sodu cietumā Pilzenē [...] [cietuma adrese], Čehijas Republikā.

(8) Saskaņā ar Likuma Nr. 549/2011 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu Slovākijas Republikā ir iespējams atzīt un izpildīt spriedumu, ja notikums, par kuru ir pasludināts spriedums, veido noziedzīgu nodarījumu arī atbilstoši Slovākijas Republikas tiesību sistēmai, ja vien 2. un 3. punktā nav noteikts citādi, un ja notiesātā persona ir Slovākijas pilsonis un pastāvīgi dzīvo Slovākijas Republikā, vai tās teritorijā ir pierādāmas ģimenes, sociālās vai profesionālās saiknes, kas var veicināt tās sociālo rehabilitāciju, izciešot brīvības atņemšanas kriminālsodu Slovākijas Republikas teritorijā.

(9) No iepriekš minētā izriet, ka saskaņā ar Slovākijas tiesisko regulējumu nolēmuma atzīšanai un izpildei izpildes valstī ir izvirzīts nosacījums, ka notiesātā persona ir Slovākijas Republikas pilsonis un šai personai ir i) vai nu pastāvīgā dzīvesvieta tās teritorijā, vai ii) tās teritorijā ir pierādāmas ģimenes, sociālās vai profesionālās saiknes, kas var veicināt tās sociālo rehabilitāciju, izciešot brīvības atņemšanas kriminālsodu Slovākijas Republikas teritorijā.

(10) Saskaņā ar Likuma Nr. 549/2011 3. panta g) punktu šajā likumā pastāvīgā dzīvesvieta ir ilgstoša vai īslaicīga dzīvesvieta.

(11) Saskaņā ar 2. panta 2. punktu [zákon] č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (Likums Nr. 253/1998 par Slovākijas Republikas pilsoņu dzīvesvietas deklarēšanu un par Slovākijas Republikas pilsoņu reģistrēšanu, turpmāk tekstā – “Likums par dzīvesvietas deklarēšanu”), redakcijā ar grozījumiem, par dzīvesvietu pilsoņa dzīvesvietas reģistrācijas vajadzībām uzskata ilgstošu un īslaicīgu dzīvesvietu.

(12) Saskaņā ar Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 3. panta 1.–3. punktu un 7. punkta pirmo teikumu pirms kola pastāvīgā dzīvesvieta prasti ir vieta, kurā viņš pastāvīgi dzīvo Slovākijas Republikas teritorijā. Noteiktā laikposmā pilsonim var būt tikai viena pastāvīgā dzīvesvieta. Pilsoņa pastāvīgā dzīvesvieta var būt **[oriģ. 5. lpp.]** tikai tādā ēkā vai tās daļā, kura ir apzīmēta ar reģistrācijas numuru vai reģistrācijas un adreses numuru un ir paredzēta dzīvošanai, mājoklim vai individuālai atpūtai, ja vien likumā nav noteikts citādi. Ar ēkas daļu saprot arī dzīvokli. Pilsoņa pastāvīgās dzīvesvietas deklarācija nav pamats nekādām tiesībām uz ēku, par kuru ir runa 2. punktā, ne arī attiecībā pret tās īpašnieku, un tai ir kadastrāls raksturs. Katram pilsonim ir jādeklarē pastāvīgā dzīvesvieta, ja vien viņš nedzīvo pastāvīgi ārzemēs.

(13) Saskaņā ar Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 6. panta 1. punktu pilsonim, kas vēlas doties uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, ir pienākums pirms izbraukšanas par pastāvīgas dzīvesvietas beigām paziņot administratīvajai iestādei, kas uztur reģistra datus par viņa pastāvīgo dzīvesvietu; deklarācijā ir jānorāda dzīvesvietas valsts un vieta, uz kuru ir plānots pārcelties, kā arī dzīvesvietas ārvalstī uzsākšanas diena, kas sakrīt ar pastāvīgas dzīvesvietas pēdējo dienu. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu pilsonis, kas dzīvo ārvalstī un, tur dzīvojot, nolēm izbeigt savu pastāvīgo dzīvesvietu Slovākijas Republikas teritorijā, var paziņot par šo izbeigšanu ar Slovākijas Republikas pārstāvniecības vai pilnvarotā pārstāvja Slovākijas Republikā starpniecību. Slovākijas Republikas pārstāvniecība vai pilnvarotais pārstāvis iesniedz iestādei, kas atbildīga par personu pastāvīgas dzīvesvietas datu apstrādi, veidlapu ar autentisku personas parakstu, kurā norādīta pašreizējās dzīvesvietas valsts un vieta ārvalstīs. Pastāvīgā dzīvesvieta beidzas dienā, kad minētais dokuments ir iesniegts kompetentajā iestādē.

(14) Saskaņā ar Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 8. panta 1. punktu pagaidu dzīvesvieta ir personas pagaidu uzturēšanās vieta ārpus pastāvīgās dzīvesvietas, ja minētās uzturēšanās ilgums pārsniedz 90 dienas; pagaidu dzīvesvieta ir arī ārvalstīs pastāvīgi dzīvojošās personas uzturēšanās vieta Slovākijas Republikas teritorijā, ja minētās uzturēšanās ilgums pārsniedz 90 dienas.

(15) Saskaņā ar Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 9. pantu pilsonis, kuram ir pastāvīgā dzīvesvieta Slovākijas Republikas teritorijā un kurš plāno doties uz ārvalstīm uz laiku, kas pārsniedz 90 dienas, ir tiesības to deklarēt kompetentajā

iestādē pastāvīgajā vai pagaidu dzīvesvietā; deklarācijā jānorāda valsts, uzturēšanās vieta un paredzētais uzturēšanās ilgums.

(16) No minētajām tiesību normām izriet, ka Slovākijas Republikas pilsoņa pastāvīgajai dzīvesvietai vai pagaidu dzīvesvietai tās teritorijā, kas saskaņā ar Likumu Nr. 549/2011 ir tā ierastā dzīvesvieta, ir tikai reģistrācijas nozīme (skat. Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 2. panta 2. punktu un 3. panta 3. punktu), un to esamība nav saistīta ar faktu, ka pilsonis faktiski uzturas attiecīgajās vietās un tāpēc ir saistīts ar tām ar ģimenes, sociālajām, profesionālajām vai citām saiknēm. Attiecībā uz pastāvīgo dzīvesvietu faktiski likumā ikvienam pilsonim, kas pastāvīgi neuzturas **[oriģ. 6. lpp.]** ārvalstīs, ir paredzēts pienākums to deklarēt (Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 3. panta 7. punkts, teikums pirms semikola) un vienlaikus ikvienam pilsonim ir paredzēts pienākums paziņot par tās izbeigšanos, ja viņš plāno doties uz ārvalstīm uz pastāvīgu dzīvi (Likuma par dzīvesvietas deklarēšanu 6. panta 1. punkts), tomēr par šī pienākuma neizpildi nav paredzēts nekāds sods.

(17) Saskaņā ar Likuma Nr. 549/2011 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu sprieduma valsts nolēmums par brīvības atņemšanas kriminālsoda uzlikšanu (izpildot nosacījumu par soda dubultu uzlikšanu, ja vien likumā nav noteikts citādi) tāpat var tikt atzīts un izpildīts arī tad, ja notiesātais Slovākijas Republikas pilsonis faktiski tajā nedzīvo (bet dzīvo sprieduma valstī), bet tās teritorijā ir viņa deklarētā pastāvīgā vai pagaidu dzīvesvieta. Paradoksāli, bet tas tā ir arī situācijā, ja Slovākijas Republikas pilsonim, kurš pastāvīgo dzīvi ārvalstī, tajā ir deklarēta tikai pagaidu dzīvesvieta. Nosacījums par pierādāmu ģimenes, sociālo vai profesionālo saikņu esamību, kas var veicināt notiesātās personas rehabilitāciju, faktiski ir paredzēts pakārtoti, un saskaņā ar Slovākijas tiesisko regulējumu tas ir jāizpilda tikai tad, ja Slovākijas Republikas pilsonis parasti nedzīvo tās teritorijā, proti, ja tās teritorijā tam nav ne pastāvīgās, ne pagaidu dzīvesvietas.

(18) Apelācijas sūdzības iesniedzēja iebildumi, kas pēc būtības attiecas uz apstākli, ka tas nedzīvo Slovākijas Republikas teritorijā un ka viņa ģimenes, sociālās vai profesionālās saiknes, kas var veicināt viņa sociālo rehabilitāciju, ir sprieduma valstī, pirmajā acu uzmetienā šķiet nepamatoti.

(19) No otras puses, nevar neņemt vērā faktu, ka ar Likumu Nr. 549/2011 Slovākijas Republikas tiesību sistēmā ir transponēts pamatlēmums. Turklāt ir jāievēro princips, ka Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai ir jāņem vērā visas valsts tiesību normas un tās jāinterpretē, cik vien iespējams, atbilstīgi pamatlēmumam tā, lai sasniegtu tā mērķi un nodrošinātu tā pilnīgu iedarbību (skat., piemēram, Tiesas spriedumus: 2012. gada 5. septembris, *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, EU:C:2012:517; 2016. gada 8. novembris, *Ogňanov*, C-554/14, EU:C:2016:835).

(20) Saskaņā ar pamatlēmuma 9. apsvērumu soda izpildei izpildes valstī vajadzētu palielināt sodītās personas sociālās rehabilitācijas iespēju. Lai pārliecinātos par to, ka soda izpilde izpildes valstī atbildīs mērķim sekmēt notiesātās personas sociālo

rehabilitāciju, sprieduma valsts kompetentajai iestādei vajadzētu ņemt vērā tādus aspektus kā, piemēram, personas piesaiste izpildes valstij, vai šī persona izpildes valsti uzskata par vietu, ar kuru viņu saista ģimene, valoda, kultūra, sociālas vai ekonomiskas un citas saiknes. **[oriģ. 7. lpp.]**

(21) Saskaņā ar pamatlēmuma 15. apsvērumu pamatlēmums būtu jāpiemēro saskaņā ar Savienības pilsoņu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kas paredzētas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 18. pantā.

(22) Saskaņā ar pamatlēmuma 17. apsvērumu, ja pamatlēmumā ir dota atsauce uz valsti, kurā notiesātā persona “dzīvo”, tas norāda uz vietu, kurai attiecīgā persona ir piesaistīta, pamatojoties uz tādiem elementiem kā pastāvīgā dzīvesvieta, ģimene, sociālās un profesionālās saiknes.

(23) Saskaņā ar pamatlēmuma 3. panta 1. punktu pamatlēmuma mērķis ir izstrādāt noteikumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstij jāatzīst spriedums un jāizpilda sods, lai sekmētu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju.

(24) Saskaņā ar pamatlēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu ar noteikumu, ka notiesātā persona atrodas sprieduma valstī vai izpildes valstī, un ar noteikumu, ka šī persona ir devusi savu piekrišanu, kā noteikts saskaņā ar 6. pantu, spriedumu līdz ar apliecinājošo dokumentu, kura veidlapas paraugs dots I pielikumā, var nosūtīt uz [...] notiesātās personas valstspiederības dalībvalsti, kurā šī persona dzīvo.

(25) Saskaņā ar pamatlēmuma 4. panta 2. punktu, 3. punkta pirmo teikumu un 4. punktu spriedumu un apliecinājošā dokumenta pārsūtīšana var notikt, ja vajadzības gadījumā pēc sprieduma valsts un izpildes valsts kompetento iestāžu konsultēšanās sprieduma valsts kompetentā iestāde ir pārliecināta, ka sprieduma izpilde izpildes valstī atbildīs mērķim sekmēt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju. Pirms sprieduma un apliecinājošā dokumenta pārsūtīšanas sprieduma valsts kompetentā iestāde ar jebkādiem piemērotiem līdzekļiem var konsultēties ar izpildes valsts kompetento iestādi. Šo konsultāciju laikā izpildes valsts kompetentā iestāde var sniegt sprieduma valsts kompetentajai iestādei pamatotu atzinumu par to, ka soda izpilde izpildes valstī neveicinātu notiesātās personas sociālo rehabilitāciju un veiksmīgu reintegrāciju sabiedrībā. Gadījumos, ja nav notikušas konsultācijas, šādu atzinumu var sniegt nekavējoties pēc sprieduma un apliecinājošā dokumenta nosūtīšanas. Sprieduma valsts kompetentā iestāde ņem vērā šos apsvērumus un izlemj, vai atsaukt apliecinājošo dokumentu.

(26) Saskaņā ar pamatlēmuma 6. panta 3. punktu visos gadījumos, ja notiesātā persona vēl ir sprieduma valstī, tai dod iespēju paust savu viedokli mutiski vai rakstiski. [...] Pieņemot lēmumu par sprieduma un apliecinājošā dokumenta pārsūtīšanu **[oriģ. 8. lpp.]**, ņem vērā notiesātās personas viedokli. Ja persona ir izmantojusi šajā punktā noteikto iespēju, notiesātās personas viedokli nosūta izpildes valstij, jo īpaši ņemot vērā 4. panta 4. punktu. [...]

(27) Atbilstoši pamatlēmuma 8. panta 1. punktam saskaņā ar 4. pantu pārsūtīto spriedumu un pēc tam, kad veikta procedūra atbilstīgi 5. pantam, izpildes valsts kompetentā iestāde atzīst un tūlīt veic visus soda izpildei vajadzīgos pasākumus, izņemot gadījumus, kad tā nolemj izmantot kādu no 9. pantā paredzētajiem sprieduma neatzīšanas un neizpildīšanas pamatiem.

(28) Saskaņā ar pamatlēmuma 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu izpildes valsts kompetentā iestāde var atteikties atzīt spriedumu un izpildīt sodu, ja nav izpildīti 4. panta 1. punktā minētie kritēriji.

(29) Saskaņā ar pamatlēmuma 9. panta 3. punktu gadījumos, kas minēti 1. punkta a), b), c), i), k) un l) apakšpunktā, pirms pieņemt lēmumu neatzīt spriedumu un neizpildīt sodu, izpildes valsts kompetentā iestāde ar jebkādiem piemērotiem līdzekļiem konsultējas ar sprieduma valsts kompetento iestādi un vajadzības gadījumā lūdz tai nekavējoties sniegt jebkādu vajadzīgu papildinformāciju.

(30) Saskaņā ar pamatlēmuma I pielikumā paredzētās apliecināša dokumenta standarta veidlapas d) punkta 4. apakšpunktu šajā veidlapā, ja ir pieejamas un vajadzīgas, ir jānorāda citas svarīgas ziņas par notiesātās personas ģimeni, sociālajām un profesionālajām saiknēm ar izpildes valsti.

(31) No minētajām pamatlēmuma normām izriet, ka pamatlēmuma mērķis ir veicināt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju. Tādēļ Augstākā tiesa uzskata, ka pamatlēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktie kritēriji ir izpildīti vienīgi tad, ja valstspiederības valstī notiesātajai personai ir ģimenes, valodas, kultūras, sociālas vai ekonomiskas vai profesionālās saiknes, pamatojoties uz kurām, var pamatoti uzskatīt, ka soda izpilde šajā valstī palielinās tās sociālās rehabilitācijas iespējas. Tātad šajā ziņā Slovākijas tiesiskais regulējums, kas ļauj atzīt un izpildīt spriedumus, ar kuriem tās pilsonim ir uzlikts brīvības atņemšanas sods, pat ja tās teritorijā tam ir tikai formāli deklarēta pagaidu vai pastāvīga dzīvesvieta, bez faktiskām ģimenes, sociālām, profesionālām vai cita veida saiknēm, kas varētu veicināt viņa sociālo rehabilitāciju, un tas nav gadījums, kad notiesātā persona ir jāizraida pēc kriminālsoda izciešanas uz tās teritoriju [pamatlēmuma 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts] – nenodrošina **[oriģ. 9. lpp.]** pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti tādā nozīmē, ka [nolēmumu] atzīšana un izpilde tādos gadījumos veicinātu (varētu veicināt) notiesātās personas labāku sociālo rehabilitāciju.

(32) Tomēr ir jānorāda, ka pat tad, ja no 2020. gada 1. janvāra tiks grozīts Slovākijas tiesiskais regulējums un spriedums, ar kuru ticis piespriests brīvības atņemšanas sods, atbilstoši Likuma Nr. 549/2011 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta jaunajai redakcijai Slovākijas Republikā varēs tikt atzīts tad, ja notiesātais ir tās pilsonis un viņam tās teritorijā ir pastāvīgā dzīvesvieta, kas vairs netiks apzīmēta kā pastāvīga vai pagaidu dzīvesvieta atbilstoši minētā likuma 32. pantam (redakcijā, kas bija spēkā no 2020. gada 1. janvāra), process, kas uzsākts pirms 2020. gada 1. janvāra, tiks pabeigts saskaņā ar likumu redakcijā, kas

bija spēkā līdz 2019. gada 31. decembrim, proti, pamatojoties uz normām, kas norādītas šā nolēmuma motīvu daļas 8. un 10. punktā.

(33) Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī pienākumu nodrošināt Savienības tiesību normu pilnīgu efektivitāti, kas ir valsts tiesai, kura, īstenojot savu kompetenci, piemēro šīs normas un kurai attiecīgajā gadījumā nav pēc savas iniciatīvas jāpiemēro tām pretrunā esošas valsts tiesību normas un nav jālūdz, lai tā tiktu atcelta likumdošanas ceļā vai jebkādā citā konstitūcijā paredzētā kārtībā (skat. it īpaši Tiesas spriedumus: 1978. gada 9. marts, *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, 21. un 24. punkts; 2009. gada 19. novembris, *Filipiak*, C-314/08, EU:C:2009:719, 81. punkts; 2010. gada 22. jūnijs, *Melki un Abdeli*, C-188/10 un C-189/10, EU:C:2010:363, 43. punkts, *Ákerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 45. punkts), Augstākā tiesa secināja, ka sprieduma pasludināšanai šajā lietā ir vajadzīga Savienības tiesību interpretācija. Tādēļ tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautajumiem:

Vai pamatlēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētie kritēriji ir izpildīti tikai tad, ja notiesātajai personai pilsonības dalībvalstī ir tādas ģimenes, sociālās, profesionālās vai citas saiknes, kas ļauj uzskatīt, ka soda izpilde šajā valstī var atvieglot tās sociālo rehabilitāciju, un tātad – ka tai ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums kā Likuma Nr. 549/2011 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2019. gada 31. decembrim), kas šādos gadījumos ļauj atzīt un izpildīt spriedumu, pamatojoties tikai uz formāli reģistrētu pastāvīgo dzīvesvietu izpildes valstī, neatkarīgi no tā, vai notiesātajai personai šajā valstī ir konkrētas saiknes, kas ļauj palielināt tās sociālās rehabilitācijas iespējas? [oriģ. 10. lpp.]

Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir apstiprinoša, vai pamatlēmuma 4. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka arī pamatlēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētajā gadījumā sprieduma valsts kompetentajai iestādei pirms sprieduma un apliecinošā dokumenta pārsūtīšanas ir jāpārbauda, vai soda izpilde izpildes valstī atbildīs mērķim veicināt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju, un tādā kontekstā [kompetentajai iestādei] arī ir jāmin dati, kas ir norādīti apliecinošā dokumenta d) daļas 4. punktā, it īpaši, ja notiesātā persona savā viedoklī saskaņā ar pamatlēmuma 6. panta 3. punktu norāda, ka sprieduma valstī viņai ir faktiskas ģimenes, sociālās vai profesionālās saiknes?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai pamatlēmuma 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāv pamats atteikt sprieduma atzīšanu un izpildi arī tad, ja šī pamatlēmuma 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētajā gadījumā pēc šīs tiesību normas 3. punktā minētās konsultācijas un, iespējams, iegūtās vajadzīgās papildu informācijas nav pierādīta tādu ģimenes, sociālo, profesionālo vai cita veida saikņu

esamība, kas ļautu pamatoti uzskatīt, ka soda izpilde izpildes valstī varētu veicināt notiesātās personas sociālo rehabilitāciju?

[..] [informācija par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem]

Bratislavā, 2019. gada 22. oktobrī

[..] *František Mozner*

Palātas priekšsēdētājs

DARBA VERSIJA